

Največji slovenski dnevnik
v Zdrženih državah

Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 299. — ŠTEV. 299.

NEW YORK, FRIDAY, DECEMBER 21, 1923. — PETEK, 21. DECEMBRA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

LAKOTA IN POMANJKANJE V BERLINU

Petnajst oseb je umrlo vsled lakote, osemindeset vsled pomankanja. — Sestrada učiteljica je tehtala šestdeset funtov. — Velik vihar v Berlinu. — Nameravan napad na bavarskega diktatorja dr. von Kahra. — Zarotnika, ki je dospel iz Saške, so aretirali.

Berlin, Nemčija, 20. decembra. — Iz uradne statistike je razvidno, da je pred kratkim umrlo nemškem glavnem mestu petnajst oseb lakote. Osemindeset oseb je umrlo vsled pomankanja.

Med temi nesrečni je tudi neka stara učiteljica. Ob smrtni težavi je tehtala samo šestdeset funtov.

Žrtve lakote so večji del stare ženske brez zaslužka in brez sorodnikov.

Navedene smrtne slučaje navaja vladna statistika. Število podobnih slučajev je pa brez dvoma veliko večje.

Berlin, Nemčija, 20. decembra. — Včeraj je divjal nad mestom strašen vihar, ki je povzročil velikansko škodo. Na več mestih so bile telefonske in brzojavne zveze prekinjene.

Berlin, Nemčija, 20. decembra. — Že več dni so krožile govorice, da snujejo Hitlerjevi pristaši državni preobrat na Bavarskem. Hitler je sicer zaprt, toda njegovi pristaši delujejo vztrajno v njegovem duhu.

Včeraj so hoteli predstavljati v monakovskem Narodnem gledališču opero "Tosca". Pri tej priliki naj bi se vršilo glasovanje glede ponovnega prevrata. Policija je pa v zadnjem trenutku preprečila.

Nadalje se je izvedelo, da so Hitlerjevi pristaši sestavili natančen načrt glede atentata na bavarskega diktatorja von Kahra.

Arretirali so igralca Hansa Barthela, ki je dospel iz Saške. Po strogem zasliševanju je priznal, da je dobil naročilo usmrtiti von Kahra.

Monakovo, Bavarska, 20. decembra. — Ker je bila zavrnjena poverilna postava, se bliža Bavarski parlamentarna kriza.

Bavarska ljudska stranka, ki je najmočnejša v deželnem zboru, je predlagala, naj se parlament čimprej mogeče razide.

Pri novih volitvah bi dobila stranka še več vpliva in ugleda.

Washington, D. C., 20. decembra. — Poslanec Hamilton Fish iz New Yorka, je danes predlagal, naj dovoli vlada dvajset milijonov dolarjev za pomoč stradalajočemu nemškemu prebivalstvu.

S tem denarjem bi se kupilo v Ameriki žito, mast in druge nujne potrebnine ter plačalo prevoz iz Amerike v Nemčijo.

Berlin, Nemčija, 20. decembra. — Francosko časopisje je raztrpilo po svetu vest, da imajo nemški kapitalisti naloženih v inozemstvu na milijarde zlatih mark.

Kancler Marx je obljubil angleškemu ministrskemu predsedniku Poincaréju, da mu bo dal vse potrebne informacije glede nemškega kapitala v inozemstvu.

SLOVEN. POSOJILNICA V CLEVELANDU OROPANA

Prvi ropar je zastražil uradnike v sosednji sobi, drugi si je pa polnil žep z denarjem. — Pokradeni denar je popolnoma pokrit z zavarovalnino.

Iz "Ameriške Domovine" posnemamo:

18. decembra popoldne okoli četrte do tretje ure so se roparji oglašili v poslopju slovenske posojilnice na St. Clair Ave. in 63. cesti. Dva sta prišla, in sicer morata biti v svojem poslu dobro izveščana. Eden je skočil proti oknu v posojilnici, kjer je delal Mr. Žuček, dočim je drugi z grdo kletvijo naperil revolver proti tajniku posojilnice, Mr. Paul Schnellerju ter mu zagrozil, naj vstane takoj in se umakne v zadnje sobo in izroči denar.

V uradnih prostorih so bili ob času ropanja navzoči Mr. Paul Schneller, Mr. Louis Žuček, Mr. Kren, knjigovodkinja in državni pregledovalec knjig. Vse te osebe je en ropar z dvignjenim revolverjem nagljal v zadnje sobo, kamor jih je zaprl. Videti je bilo, da sta oba roparja desperatna, nizka slojčica, katerim je vseeno, če prestrelje par oseb, samo da pridejo do denarja. Dočim je eden roparjev stražil pri vratih, kamor so zaprli bančne uradnike, je drugi tlačil žep z denarjem v predalih, ki so bili ob času ropanja kakih

\$6000 gotovega denarja. Roparja sta pustila srebro in vzela v papirju \$4822.

Ves napad je trajal od 5 do 6 minut. Ko je imel ropar vse žepne polne denarja, je namignil drugemu, da je čas, da gresta, nakar sta pobegnila, ko sta še zagrozila ostalim, da se držijo mirno. Pred posojilnico sta zasedla Ford avtomobil in se odpeljala. Malo pred grocerijo Mihaljevič Bros. na 62. cesti in St. Clair Ave. sta zašla z avtomobilom ter nista mogla na prej. Z revolverji sta si priborila pot skozi in se odpeljala vzhodno po St. Clair Ave. do 55. ceste.

Več naših ljudi je videlo roparje na St. Clair Ave. ne da bi kdo kaj sumil. Če pa jih dobijo, je gotovo, da bodo spoznani. International Building and Loan Association je bila zavarovana za 25 tisoč dolarjev, za slučajno izgubo roparskih napadov. Ves denar, ki so ga roparji odnesli, je torej popolnoma krit z zavarovalnino, posojilnica torej absolutno ne trpi nobene izgube.

STRAŠNE POSLEDICE POKRADA

Bogota, Colombia, 20. decembra. Sem so dospela poročila, da se je pojavil strahovit potres na meji med Ecuadorom in Colombijo. Štiri mesta so baje popolnoma uničena. Življenje je izgubilo 30.000 oseb, 23.000 ljudi je brez strehe. V bližini Tilcana je počila zemljiska površina. V razpoko je steklo veliko jezero Las Grandas.

REVOLUCIJA V MEHIKI.

VETTERJEV SLUČAJ JE PRED POROTO

Proti koncu obravnave je prišlo do par razburljivih prizorov. — Storeya so naslikali kot babjaka. — Telegrafistije so mu rekli "Storey z opičjo žlezo".

Ernest Vetter in njegova žena Marija, proti katerima se vrši proces radi umora po prvem redu, ker sta umorila prejšnjega ljuhimca žene, Alfonso Storeya, bosta kmalu izvedela za svojo usodo iz ust porotnikov.

V sredo so morali zopet začasnoprekiniti obravnavo, ker je dobila obtožena Mrs. Vetter napad histerije, potem ko se je onesvestil njen oče, Frederich Brunner, ki je bil zaslišan kot prič.

Oče obtožena Mrs. Vetter je padel na stopnjicah vodečih na pričevalni stol, na kolena ter molil, dočim je zavladala v dvorani velika tišina. Nato je pričal v prilog svoje hčerke ter njenega moža, Ernesta Vetterja, ki sta obtožena umora.

Brunner je majhne postave in čokat ter je nosil temomodro navadno obleko. Težka zlata verižica mu je visela na telovniku, ko se je sklonil naprej, da boljše razume besede zagovornika. Pričal je z mirnim, močnim glasom, ki je napravil najboljši vtis, vendar pa se ni pri tem niti enkrat ozrl na svojo hčer ali na Vetterja. Ta dva sta sedela kot ponavadi skupaj, na koncu zagovorniške mize in izgledala sta resignirana ter manj pozorna kot sta bila do tedaj.

— Povejte nam, kar veste o Alfonso Storey, — je rekel zagovornik.

— Poznal sem Storey-a tri leta, — je rekel Brunner. — Seznanil sem se z njim v hiši nekega prijatelja v Glendale. Pozneje se je pritožil nad svojo majhno sobo, katero je imel v Cosmopolitan hotelu in jaz sem mu ponudil vsled tega majhno spalno sobo v naši hiši, na 24 Hanson Ave., Glendale ter ga povabil naj pride k nam ter stanuje v naši hiši. Moje povabilo je sprejel in moja žena ga je sprejela ter postopala z njim kot članom družine. Delal je pozno, ter prišel pogosto domov šele ob eni zjutraj.

Na vprašanje če je vedel da

OBREGON ZMAGAL V ODLOČILNI BITKI

Trideset ur trajajoča bitka pri Tabasco se je končala z zmago federalnih čet. — Obregonov uradnik je zanimal poročilo o posredovanju Zdrženih držav. — Vstabski glavni stan je še vedno v Esperanzi. — Vstasi hočejo zvabiti federalne vojake v past.

Mexico City, Mehika, 20. decembra. — Vstasi, ki so napadali Villa Hermosa, glavno mesto države Tabasco, so bili poraženi po bitki, ki je trajala celih trideset ur. Izgubili so nekako dvesto mož ter dvakrat tako veliko število ranjenih. Tako se glasi v oficijelnem obvestilu vojnega departamenta.

Enrique Colunga, tajnik za notranje zadeve, je zanimal poročilo, da je Washington ponudil svoje posredovanje med vstabskimi elementi ter vlado predsednika Obregonja. Rekel je: —

"Mehika ni dobila oficijelno tega predloga ter bi ga tudi ne sprejela, ker bi se s tem priznalo vstabe kot vojskujočo se stranko.

Vera Cruz, Mehika, 20. decembra. — Časnikarski poročevalci so tekem včerajšnega večera brzojavili s fronte, da niso Obregonove čete zapustile železniške proge in da se niso umaknile do postaje Munoz, kot je objavil tukajšnji revolucionarni glavni stan.

Poročevalci so tudi sporočili, da je ostal položaj neizpremenjen od torika ko so se vstabske čete ustavile po boju pri San Marcos. Vstabska glavna stana se nahajata še vedno v Esperanzi in Orientalu.

Naprej potisnjene postojanke pri San Marcos so še vedno v stiku z močnimi federalnimi četami, nastanjenimi pri Humantla ter Apizaco.

Prodiranje Obregonovih čet proti Puebli ima po mnenju poročevalcev namen pregnati vstabe iz tega mesta. S tem bi bila tudi odstranjena navarnost krilnega ali bočnega napada na Irapuato. Zavzetje Pueble pa bi tudi ugledilo pot za prodiranje federalnih čet proti Vera Cruzu.

Opazovalci so mnenja, da je izdelal vstabski glavni stan v Vera Cruzu načrt, soglasno s katerih hočejo vstabi zvabiti federalne čete naprej proti Vera Cruzu ter nato raztrgati njih fronto na dve polovici. Ti manevri so imeli baje za posledico, da ni prišlo dosedaj še do nikakih odločilnih bitk.

V komuniketu, katerega so izdali vstasi, se glasi, da bo vstabska zmaga ob Oceanski železnici med Puebla in San Martin omogočila generalom Villanueva, Sarza in Pedro Gonzales prodiranje proti mehiškemu glavnemu mestu.

V ugotovili se glasi nadalje, da se je završil včeraj oster boj pri Apizaco.

je obstajalo razmerje med Storeyem ter njegovo hčerko, je rekel Brunner: — Ne, drugače bi sedel jaz sam na zatožni klopi.

Brunner je pričal, da je bilo v sobi Storeya kakih dvanajst slik, ki so kazale ženske v neprijetnih pozicijah. Te slike so bile predložene kot dokazilen material, a niso bile pripuščene.

Tekom direktnega zaslišanja je Brunner naenkrat omedlel na stolu in sodnijski slugo so ga morali odnesti z dvorane. Pogled na omedlega očeta je napravil velik vtis na njegovo hčer. Omahnila je tudi ona na stol nazaj in tudi njo so prenesli v sobo za matrone. Očeta in hčer je spravil

Zgornja slika nam predoča zveze čete napoti proti Vera Cruzu. Na levi je predsednik Obregon, stoječ na stopnicah svojega privatnega železniškega voza. Spodaj je pogled na taborišče zveznih vojakov pri Vera Cruzu.

NEMŠKI POLICIIST USTRELIL STROJEVOĐJO PARNIKA "ROOSEVELT"

Ko je dospel včeraj v Hoboken dedščine je dal kajzer urediti posestvo za svojega najstarejšega sina. Na tem posestvu je oživela prejšnja kronprincesinja Cecilija tekem petih let izgnanstva njegovega moža na otoku Wieringen.

Tudi prejšnji kajzer bo izgubil svoj dosedanji naslov ter bo znan splošnemu svetu kot pruski princ, kajti izdan je bil pruski ministrski dekret, ki daje kajzerju ta naslov in sicer z utemeljevanjem, da je bil rojen s tem naslovom.

Dvajset farm veleposestva je v rokah dosmrtnih najemnikov in le dve manjši parceli obnem z lovščem sta ostali rezervirani za primčevo upravo. Princ Friderik Viljem je obljubil, da bo tekem prihodnjega poletja parceliral nadaljnih 3000 akrov ter jih dal malim kmetom.

Razkol vrepublikanski stranki je bil danes še večji. Pristaši generala Pangalosa, atenskega vojaškega guvernerja, zahtevajo, naj se stvori kabinet, kateremu bi načeloval Pangalos.

VROČI BOJI MED GRŠKIMI REPUBLIKANCI

Atene, Grško, 20. decembra. — Odbor, ki zastopa 4000 grških armadnih in mornariških častnikov, je poslal Venizelosu brzojavko, naj pride takoj v Atene. To je ista skupina, ki je prisilila kralja Jurja k odstupu.

Nasprotnikom poveljuje general Conditis. On zagovarja čisto civilno vlado.

HENRY FORD NE BO KANDIDIRAL

Detroit, Mich., 19. decembra. — Henry Ford je izjavil danes, da ne bo pod nobenim pogojem kandidiral za predsedniško mesto, če bo Calvin Coolidge nastopil kot kandidat republikanske stranke.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMLJU

se potom naše banke izvršujejo zanesljivo, hitro in po nizkih cenah:

Danes so naše cene sledeče:

JUGOSLAVIJA

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Poštni & kovni zavod" in "Jadranska banka" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugo, kjer je pač za hitro izplačilo najugodnejše.

1000 Din.	\$12.40
2000 Din.	\$24.60
5000 Din.	\$61.00

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot en tisoč dinarjev računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

ITALIJA IN ZASEDENEM OZEMLJU:

Razpošilja na zadnje pošte in izplačuje "Jadranska banka" v Trstu. Opatiji in Zadru.

200 lir	\$ 9.90
300 lir	\$14.55
500 lir	\$23.75
1000 lir	\$46.50

Pri nakazilih, ki znašajo manj kot 200 lir računimo posebej po 15 centov za poštnino in druge stroške.

Za plačilnive, ki prisegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dva tisoč lir dovoljujemo po možnosti se posebej popust.

Vrednost dinarjem in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene naprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dosepe poslani denar v roke.

Glede izplačil v ameriških dolarjih glejte poseben glas v tem listu.

Denar nam je poslati najbolje po Domestic Money Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER STATE BANK
83 Cortlandt Street Tel.: Cortlandt 6887 New York, N. Y.
Glavno zastopništvo Jadranske Banke.

"GLAS NARODA"

(SLOVENE DAILY)

Owned and Published by
Slovene Publishing Company
(A Corporation)

FRANK BAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays.

Za celo leto valja list za Ameriko	Za New York za leto letj	\$7.00
in Canada	Za pol leta	\$3.50
Za pol leta	Za inozemstvo za celo leto	\$7.00
Za četrt leta	Za pol leta	\$3.50

Subscription Yearly \$6.00
Advertisement on Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvenem nedelj in praznikov.
Dopolni brez podpisa in osebno se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejlo bilvalitke naznan, da hitreje najdemo naslovnik.

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2876

Jugoslavia irredenta.

S trpkim čustvom

čitajo Jugoslovenci v Julijski Krajini uradno vest, da je rimska vlada dovolila svoto 500,000 lir za nakup poslopja v Splitu v Dalmaciji, v katerem se nastani italijanska šola. Tako skrbi Rim za italijanske otroke v inozemstvu. Italijanska manjšina v Jugoslaviji uživa privilegiran položaj, zlog katerega bi morala rimska vlada čutiti v sebi moralno obvezo, da bi vršila temu primerno šolsko politiko med svojimi jugoslovenskimi državljani! Kulturna mora biti šolska politika! Naučni minister profesor Gentile je pisal v svoji knjigi "Pedagogia come scienza" (vzgoja kot znanost), da je tradicija element zgodovine in da je šola brez tradicije šola razpetih duhov, ki blodijo oddaljeno od glavne ceste, na kateri se vrši pravi napredek človeka. Prava ta Gentile je pozabil na svoje pošteno izvajanje o tradiciji in ustvaril je v Julijski Krajini šole razpetih duhov, ki blodijo daleč od glavne ceste, ki vodijo človeka do napredka.

Kulturna slika iz Istre.

Na Buzetščini je bilo pred vojno živahno gospodarsko in kulturno življenje. Dvigale so se zadruge, čitalnice, Narodni dom, cvetele so hrvatske šole, zdaj je vse premutilo. Života ni več stara sokolska godba pri Sv. Martinu. Posojilnice bo kmalu konec. Na šolah ni več nobenega hrvatskega učitelja in ne učitelje. Na hrvatski šoli je bilo prej 5 učiteljev, danes ni nobenega. Otroci, ki polhajajo v tujo šolo, izgubljajo samo jezika. Otroci se nauče samo pozdrav "bon jorno". Tako širijo Italijani kulturo med anektiranim prebivalstvom!

"San Pietro e Paolo".

V Kašteliru v Istri župnikuje neki izrod don Marco Zeleo (Zeljko). Ta človek je fanatičen nasprotnik hrvatskega ljudstva. Kakor hitro je prišel, je vrgel iz cerkve hrvatski jezik. Hrvatsko ljudstvo pozna dobro samo takrat, kadar pobira pšenico, vino in drugo. Da je ta človek tudi nekoliko primojen, o tem priča dejstvo, da je dal napis na kipih slovanskih bratov Cirila in Metoda izpremeniti v "San Pietro e Paolo".

Pašisti v duhovski suknji.

Na Labinščini v Istri so duhovniki večinoma Italijani. Osabni in surovi so ti gospodje. Cerkev jim ni malo mar. Oni se zavajajo, da so poslanci v Istri v potujevalne namene. V cerkvi imajo nanešto krščenjskega nauka politične govore. Prišli so pretvarjati tudi jugoslovenske primke v italijanske: Ružič je Russi, Jelčič je Geli. Battelji je Battelli, Miletič Mileti itd. To so fašisti v duhovski suknji. Ljudstvo zapušča cerkev in ima prav.

Župnik Vrba izgnan iz Istre.

Dolgih 33 let je služboval Čeh Vrba v Istri. Bil je dober, rodoljuben duhovnik. Sedaj so ga izgnali. Skrajno grdo so postopali z njim zadnje čase, dasi ni ničesar zagrešil. Hotel je iti v Trst iz Lanišča, kjer je župnikoval, po svojih opravkih na ordinarijat, pa so ga karabinjerji prijeli in odgnali domov. Ko je imel oditi iz Istre, so ga gnali v Trst in vrgli v policijski zapor, kjer je prebil dva dni v družbi tržaških laških barab in izvržkov. Potem so ga spremili do meje in pognali.

Slovenski tečaj v Vidmu.

Kakor doznava "Edinost", so v teku priprave za otvoritev slovenskega tečaja v Vidmu (Udine). Počevalo se bo v prostorih videmskega "Institute tecnico" na Garibaldijevem trgu. Zavodu je priključen tudi "Liceo scientifico", ki bi s svojimi štirinaj razredi odgovarjal prejšnji višji realki, oziroma realni gimnaziji, in je edini zavod, ki pripravlja srednješole za študij medicine, tehnike in realnih znanosti. V Gorici pa takega zavoda nimajo.

Tečaj za srbohrvaščino v Benetkah.

Na beneški visoki šoli za trgovsko vedo je bil z letošnjim letom začasnó otvorjen tečaj za srbohrvaščino. Tečaj je poverjen slovenskemu rojaku prof. Alojziju Resu.

Peter Zgaga

Te dni bo predlagal neki poslanec v ameriškem kongresu, naj se tako skomandira, da bi kongres ne smel napovedati vojne, ampak da bi se moralo vršiti po vsej deželi splošno glasovanje, če naj bo vojna ali ne.

To je dober predlog, pa je težko izvedljiv. Edino na ta način bi šlo: sprejeta mora biti postava glede splošnega glasovanja. In v postavi mora biti natančno povedano, da bodo tisti, ki bodo za vojno glasovali, morali iti na bojišče. In če bi tudi vse druge države na svetu sprejele tozadevno postavbo, bi vladal na svetu večni mir.

Philadelphijski milijonar Bok je razpisal stotisoč dolarjev nagrade, katero bo dobil oni, ki bo napravil najboljši načrt za svetovni mir. Boko vprašanje je tako kot če bi lovec vprašal zajčji rod: Pojvi, zajci, natančno povejte, kako vas lovec ljudje v zanke, kje vas slede, kako vas uničujejo. Odgovoriti morate pa vsi. In tisti, ki bo najboljšo odgovoril, bo dobil zelnato glavo. In zajci bi povedali vse, kar vedo o vzrokih svoje prerane smrti. Na tej podlagi bi lovec sestavil nov načrt, kako je treba loviti in streljati zajce.

"Kako se pride v Ameriko?" — je naslov uredniškega članka v "Ameriški Domovini". Rojak je prečital naslov in ni čital dalje. Nažgal je pipo, malo pomislil ter odvrnil: — Jaz sem prišel s šifom. Za druge pa ne vem, kako hodijo.

V veselo družbo, kjer je bilo dosti deklet, so povabili boječega fanta. Res je bil boječ. In vi so vedeli, da je boječ. Samo pijače se ni bal. — Le pij, le pij — mu je prigovarjal gospodar. — Nikar se ga ne boj, kar pij! — Nak, tega se pa že ne bojim, — je odvrnil. — Tega pa ne. Ga je premalo.

Neki zvezni sodnik v West Virginiji je takole razsodil: Proti prohibicijski postavi se prepriči tudi tisti, ki pove komu drugemu, kje se lahko dobi opojno pijačo. Zadnjič se je z menoj razgovarjal rojak. Jaz sem kimal in duhal duh njegovih besed. Besed nisem razumel, le duh besed mi je razdeval, da ga točijo na osmi cesti. In če grem tja, in če me zalotijo, ali bo dragi rojak zaprt zastrantega?

Papež je zopet imenoval dva nova kardinala. Oba sta Italijana, seveda. Kot kaže, imajo Italijani poseben nebeški patent. Papež je Italijan, tričetrtinska večina kardinalov je laška. Slovenci so pa že na tem svetvi sili italijanskih nebes. Če ne bodo na onem svetu boljša — hvala lepa zanje.

Grški kralj je torej šel — baje na Romunsko. Ko se bo žlahte v Bukarešti naveličal, naj pride v Belgrad. Za vzdrževanje kvartir in košto bo že narod plačal. Saj rad, če gre za veličanstvo. Tudi v Rusiji je plačeval, da je bil črn. Čez noč se je pa začel tako sramovati da je rdeč postal. In drugo jutro — good-bye — carska in knežja gosposka.

KOLENDAR

za leto 1924

STANE SAMO 40c

Naročite ga takoj, da ne boste brez njega

"GLAS NARODA"
82 Cortlandt St., New York

Jugoslovanska Katoli. Jednota

Ustanovljena l. 1898 Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Prezsednik: RUDOLF PERDAN, 933 E. 185 St., Cleveland, O.
Podprezsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minn.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 561, Ely, Minn.
Blagajnik neplačanih smrtin: JOHN MOVERN, 412 — 13th Ave. East, Duluth, Minn.

Vrhovni zdravnik:
Dr. JOS. V. GRAHEK, 203 American State Bank Bldg., 608 Grant St. at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:
ANTON ZBASNIK, Room 206 Bakewell Bldg., cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.
MOHOR MLADIC, 1334 W. 18 Street, Chicago, Ill.
FRANK BEKABEC, 4823 Washington Street, Denver, Colo.

Poradni odbor:
LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
GREGOR J. PORENTA, 310 Stevenson Bldg., Puyallup, Wash.
FRANK ZORICH, 9217 St. Clair Ave., Cleveland, O.

Zdravstveni odbor:
VALENTIN FIRK, 780 London Rd., N. E., Cleveland, O.
PAULINE ERMENC, 283 Park Str., Milwaukee, Wis.
JOSIP STERLE, 404 E. Meza Avenue, Pueblo, Colo.
ANTON CELARIC, 638 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tiskajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljave naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolnišnica spravečala naj se pošiljajo na vrhovnega zdravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za bliben pristop. Kdor želí prestatí član te organizacije, naj se zrladi tajnika zbirnega društva J. S. K. J. Za ustanovitev novih društev se pa obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi s 8 člani ali članicami.

Človečanstvo spojeno z industrijo ustvarja Westinghouse družbo.

Poroča PAUL KONTOR, Employment Department, Westinghouse Electric & Manufacturing Co., East Pittsburgh, Pa.

Če kdo slika veliko industrializacijo, vidi ponavadi brneče kolose, velikanske žerjave, velikanske peči, nagromadene zaboje za odposiljatev dolge vrste delavcev, zaposlenih pri svojem delu. Človeška stram industrialne naprave je pa le redkokdaj naslikana. Vsakemu čitatelju je znana uspešnost moderne industrialne naprave, znano mu je, koliko lahko proizvede, malokdaj pa ve, kakšno skrb posveča svojim delavcem. Obstoji tudi poseben odbor, pri katerem se lahko pritožijo odslovljeni uslužbeneci, ali tak uslužbenec, ki je že prej delal za Westinghouse, pa ga sedaj nočejo več sprejeti. Uveljavljen je tudi nasvetovalni sistem. Vsakdo lahko svetuje glede izboljšanja delovnih pogojev, metod obratovanja itd. Sprejeti nasveti so nagrajeni z nagradami od \$2.50 do \$100. Za začetnike je na razpolago nočna šola in tehnična šola. Te šole so v dobrobit uslužbenecem, ki hočejo izpopolniti svojo izobrazbo. Poleg šol je tudi poseben kurz za mlade moške, ki se hočejo izučiti za izdelovalce vzorcev, livarje, strojevodje, izdelovalce orodja, električarje, risarje itd. Ko je človek sprejet na delo, se mu odkaže delo soglasno z njegovim izvežbanostjo. Neizvežbanim delavcem pomagajo inštruktorji. Fantje in dekleta dobe službe slov, pisarniških postrežnikov in druga lažja dela. Iz navedenega je razvidno le par velikih stvari, ki jih je uvedla družba za svoje delavce. To dokazuje, da v električni industriji ni pozabljeno človečanstvo in da Westinghouse Company ni niti preveč zaposlena niti prevelika, da bi ne skrbel za vsakega posameznega uslužbenca. Ta družba uči delavce ter jim pomaga pri najhitrejši naraščajoči trgovini na svetu, in je edina s krasno obetajočo bodočnostjo. Nadaljne informacije v obliki knjižice se pošljejo na zahtevo. (Adv.)

Smrtna kosa.

V Podgradu je umrl Josip Volk, trgovec in posestnik. V Gorici je umrl črkostavec Po vodnik Ivan, socialist. Tovariši so mu položili na krsto venece rdečih nageljčkov z rdečo zvezdo. Pri pogrebu pa je surovo nastopila policija in venece z zvezdo je moral izginiti s krste. Je že tako. Kar ni fašistovskega, ogroža javno varnost in mir!

Himen.

V ljubljani sta se 21. nov. poročila Pipsi Klinar in Karl Orozsy, dipl. inženjer iz Apferbecka.

DEMOKRACIJA IN IMPERALISTI

Grški kralj in kraljica sta otrčila prah grške s svojih copat ter odpotovala na Romunsko, kjer bosta pri ljubi zlati počakala nadaljnjih razvojev. Skrajno nevtrajno je, da bi ljubiti otroci kmalu zopet poklicali nazaj kraljevskost stariše, in vsled bosta kralj in kraljica dobro storila, če si poiščeta v Bukarešti primerno stanovanje, kjer bosta lahko ostala do prihodnjega preobrata na Grškem. Stari intrigant Venizelos pa se bo medtem že vrnil Grško, da vstvari začasno vlado, ki bo nato mogoče izpremenjena v trajno, — po sklepu narodne skupščine glede najbolj primerne vladne oblike za Grško.

Kar se odigrava na Grškem — in sicer ne šele v zadnjih par mesecih, — je boj, ki se obrača na zunaj proti monarhiji, v resnici pa proti angleškemu vplivu na grške zadeve. Kraljeva hiša je stala, kljub ozkim vezem sorodstva s Hohenzollernci, vedno pod vplivom Anglije. je zakladala Grško z sodelovanjem grških rojalistov z Anglijo pa je imelo zopet za posledico, da se je Venizelos, ta ostri in dosledni sovražnik grške kraljeve družine, približal Franciji ter podpiral s svojo stranko liberalcev francosko politiko.

Na ta način sta se borili Anglija in Francija za premoč v notranjih zadevah grške politike. Obe stranki sta dajali denar. Obe stranki sta delali s pomočjo intrig in političnih umorov. Ministrstva so bila strmoglavljena, ministri umorjeni, kralji pregnani in zopet poklicani nazaj, a čeprav je bil uspeh ene ali druge strani različen, se je nadaljevalo z bojem, ki pa se je sedaj očitno končal s porazom Anglije. Ravno kar zaključene volitve so pokazale močno republikansko večino. Narodna skupščina se bo izrekla za republikansko vladno obliko, in Venizelos bo postal prvi predsednik grške republike.

V mesečnem časopisju bomo čitali v prihodnjih dneh dosti licemerskega čvekanja o prodiranju demokracije, kot razvidno iz odstranjenja grške monarhije. Nobena stvar ni bolj neresnična in smešna kot taka trditve. Res je nasprotno, da je Francija uspešno izpodrinila Anglijo ter dobila s tem na Balkanu novo oporo, ki bo povzročila Angliji skrajne neprijetnosti. Francoska diplomacija dela zopet s tako veliko spretnostjo, — poleg velikanske uporabe denarja in brutalnosti, da bo kmalu porazila Anglijo na celi črti.

Zvezda Anglije je pričela toniti. Zvezda Francije pa se dviga višje in višje.

Dopis.

Detroit, Mich.

Zopet se oglašam iz Detroita. Razmere v Detroitu so precej ugodne in mislim, da se nima nihče kaj pričakovati, če je le zdrav. Seveda, delati je treba. Delavske razmere so še precej ugodne. Dela se stalno po vseh tovarnah. A po januarju bo še boljše in takrat bi bilo dobro, da se še kaj več Slovencev naseli v Detroit. Za rojake, ki nimajo rokodelstva, bi svetoval, da se v Fordove tovarne obrnejo, ker tam jim ni treba nič znati. Samo delati je treba. Kako, mu že bossi pokažejo. Plača pri Fordu je prva dva meseca po \$5.00 na 8 ur, potem pa po \$6.00 na 8 ur in 6 dni na teden celo leto. Se prav malokdaj ustavi. Za take, ki so pa rokodelci, je seveda še boljše. Nekateri, ki delajo od kosa (piece work), prav dobro zaslužijo.

Je res žalostno, ko se Slovenci ne pozmogovih rojaj mučijo, pa nimajo nikdar kaj pokazati. Kar zaslužijo, ko se dobro dela, pa potrošijo, ko pridejo stražiki. Stražkov je vedno dovolj. Če si kdo želi svoj dom napraviti, nikdar ne ve, kdaj bo rov nehaj delati. Takrat, ko nahajo delati, ni dom vreden skoraj nič. Če pa ima kdo otroce, ki so že čez recimo 16 let, je pa, še slabše, ker jih nima kam poslati v dobre šole. Primeren del pa ni tam po premogovnikih. Drugega ne more upati, kot

da bo kot premogar. V moralnem oziru mora tudi slabo biti v premogovih krajih za mladino. Ker se jako nestalno dela, se polenijo, tako da niso nikdar marljivi kot bi imeli biti. Društve imamo v Detroitu dovolj in tudi Narodni Dom bomo imeli tukaj kmalu, če bo šlo tako naprej kot je letos. Društvo Slov. Nar. Dom se je ustanovilo in inkorporiralo meseca maja 1923. Pri seji dne 16. decembra se je izkazalo, da je bilo 143 delnic do 1. decembra prodanih in da je imelo društvo S. N. Dom \$740.00 čistega denarja za upravne stroške, ki se ga je napravilo na treh veselicah. Inventar je vreden čez \$400.00. Mislim, da je to precej lep uspeh. V tem društvu sodelujejo vsi vseh strank in mišljenja. Na decembarski seji se je volil ves odbor in mislim, da bo še boljši uspeh imel kot ga je ta stari odbor imel. Tukaj so tri slovenska podporna društva in sicer SNPJ, SSPZ in pa Slov.-Hrv. Zveze. Želeli je, da se še društvo Jugoslovanske Kat. Jednote tukaj ustanovi. Kot sem slišal, se bo v kratkem tako društvo ustanovilo, kar jaz odobravam. Položaj v Detroitu je tak: Pri deajo Slovenci iz vseh krajev Amerike in ko sem pridejo, ne najdejo svojih društev, pa začnejo zahajati med tuje in kmalu pozabijo

Lz Jugoslavije.

100 milijonov dinarjev pa dva samokresa ter oddal na kapele bližnja 11 strelcov. Nato je samokres naperil proti sebi ter se je ustrelil. Dejanje se je izvršilo bliskoma in tekoma par sekund je ležalo 7 oseb v krvi. Takoj so bili mrtvi Rifaľjenko in Valentina Kačeva, Stejcer je umrl med prevozom v bolnico, Kolesnikova, A. Sarmatov in Boris Kačev so težko ranjeni, Prihodčenko sam je bil takoj mrtev. Zanimivo je med drugim, da žena slednjega ni bila v družbi, tenveč se je nahajala istočasno v Subotici.

Veliki rabin za Jugoslavijo. Kakor javljajo iz Beograda, je Izak Alkalaj imenovan za velikega rabina za celo Jugoslavijo. Istodobno s tem imenovanjem je bilo urejeno tudi vprašanje židovske konfesije v Jugoslaviji. V Beogradu se ustanovi židovski seminar.

Nova bolnica za umobolne v Srbiji.

V Topolnici pri Nišu so pričeli letos z gradnjo nove bolnice za umobolne osebe. Bolnica, ki bo zgrajena po paviljonskem sistemu, bo urejena tako, da bo odgovarjala vsem modernim zahtevam. En paviljon je že dograjen.

Domača tiskarna poštinih znamk. Iz Beograda se poroča, da se bo državno podjetje, v katerem se tiskajo koliki, že prihodnje leto razširilo tako, da bo moglo izdelovati tudi poštne znamke in bankovce. V to svrhu potrebne priprave so že v teku.

Brezžična telegrafija v službi države.

V palači ministrstva za pošto in brczvaj v Beogradu je bila izročena prometno novoustanovljena radio-postaja, ki je namenjena izključno službi države.

Nemci zapuščajo Žomboljo.

Ker se bo mesto Žombolja evakuiralo ter izročilo Rumuniji, je med tankajšnjimi Nemci izbruhnila prava panika. Hiše in druga poslopja prodajajo za slepo ceno. Velika opekarna Bon je že začela demontirati stroje ter bo svoje podjetje prenesla v Vinkovce. Tudi cukrarna se že demontira. Preložili jo bodo v Osijek.

Jetniki ubili paznika in pobegnili.

Iz sodnijskih zaporov v Valjevu so pobegnili na drzen način glasoviti roparji Bolović, Omerović, Laučič in Maksimović. Poskušali so že preje, da pobegnejo iz zaporov, kar se jim pa v sled čujnosti paznikov ni posrečilo. Sedaj so pobegnili na originalen način. Inscenirali so med seboj prepir in pretep in stražarji, misleč, da se jetniki med seboj kujejo, so pridreli v puškami v zapor. Zločinci pa so v tem trenutku navalili na stražarje, jim odvzeli puške in jih ubili. Nato so pobegnili.

Krvava žaloigra v Novem Sadu.

V Novem Sadu se je odigrala strahovita drama, kakršne se ni maha zabeležene kriminalna zgodovina Novega Sada v svojih analih. Ruski begunec Prihodčenko je v blazni ljubosumnosti in da se maščuje nad svojo nezvesto ženo, učenil troje življenj, tri ljudi je napravil za življenje nesposobne in je nato še sam izvršil samomor. Tragedija, ki je razburila celo mesto, se je odigrala tako-le: V malem lokalu točilnice Winklerjeve pivovarne, ki leži na centru mesta, je koncertirala že več mesecev iz 8 oseb obstoječa mešana družba ruskih beguncev. Radi svoje umetnosti, njihovega plesa in petja, so postali Rusi pri občinstvu zelo priljubljeni. Člana kapele sta bila svojočasno tudi Rus M. Stepanović Prihodčenko izključen z ženo vred iz kapele zelo ljubosumen na svojo ženo, je vedno osumljal svoje prijateljce, da imajo z njegovo ženo ljubavne odnose in radi tega so bili pri kapeli prepriani na dnevnem redu. Da se temu napravi konec, je bil Prihodčenko izključen z ženo vred iz kapele. Prihodčenkova sum pa navzlic temu ni bil neutemeljen, kajti pred dvema ga je žena zapustila in se vrnila h kapeli, lejer je imela z Nikolajem Romanovičem Rifaľjenkom intimne odnose. Prihodčenko ni mogel preboleti nezvestobe svoje žene in pisal je Rifaľjenku, da ga bo usmrtil. Slednjemu se zadeva ni zdela tako resna in je dneвно mirno koncertiral v kapeli. Prišel je u sodni dan in Prihodčenko je zvečer izvršil svoj napled. Pojavil se je v točilnici pivovarne, naročil kozarec vina in ko je slednjega izpil, je nenadoma potegnil iz že-

pa dva samokresa ter oddal na kapele bližnja 11 strelcov. Nato je samokres naperil proti sebi ter se je ustrelil. Dejanje se je izvršilo bliskoma in tekoma par sekund je ležalo 7 oseb v krvi. Takoj so bili mrtvi Rifaľjenko in Valentina Kačeva, Stejcer je umrl med prevozom v bolnico, Kolesnikova, A. Sarmatov in Boris Kačev so težko ranjeni, Prihodčenko sam je bil takoj mrtev. Zanimivo je med drugim, da žena slednjega ni bila v družbi, tenveč se je nahajala istočasno v Subotici.

Samomcr bivšega hrv. uradnika.

Bivši sekojski šef za nauk in bogocastje pod banom Pavlom Rauehom dr. Ferdinand pl. Mixich je izvršil samomor. Peljal se je iz Bakra s parobrodom proti Dalmaciji in je na potu skočil s parnika v morje ter utonil. Vzrok samomora je pomanjkanje in beda. Pokojnik je dobival mesečno pokojnino 3000 kron. Od te male pokojnine naravno ni mogel živeti. Ker je bil ne samo že star, marveč tudi bolehen, ni mogel najti zasluzka. Prodajal je svoje pohištvo in slike iz svoje lepe umetniške zbirke. A tudi za to zadnje čase ni našel kupeca. Ker mu pokojnina nišla za prehrano ni zadostovala, je torej sklenil napraviti konec bednemu svojem življenju in je skočil v morje. V političnem oziru je svoječasnopripadal narodni takozvani madžaronski stranki. Po prevratu se Mixich politično ni adejstvoval.

Mrlč v krsti na Donavi.

Beograd ima zopet novo senzacijo. Orožniška patrolja je našla na obali Donave mrtvaško krsto. Ko so jo odprli, so našli v njej truplo neznanega, samo v perilo obledenega človeka. Na lice mesta je prišla takoj obdukcijaska komisija, ki je ugotovila, da je neznanec okoli 40 let star in da je že 48 ur v vodi. Znakov in bil takoj mrtev. Medtem je nadaljna preiskava ugotovila, da je bilo truplo prepeljano iz Pančeva za anatomiški zavod v Beogradu. Krsta je bila odpremljena na ladji po Donavi in je bila izložena na obali, da bi se prepeljala na določen kraj. Tako je bila razjasnjena nova beograjska senzacija.

Tragična smrt dečka.

V Osijeku sta se 10letni Gjurio Nikolč in 13letni Tomo Dettling igrala z neko patrono, ki je eksplodirala. Nikolč je bil takoj mrtev. Dettling pa je bil težko ranjen v trebuh.

Razbojniki v Kosovski Mitrovici.

noči od 15. na 16. novembra je bil izvršen v malem mestu Kosovska Mitrovica neobičajno drzen roparski napad, in sicer na hišo kapetana Pokornega. Kapetan je medtem roparje čul in je otvoril nanje ogenj. Nastala je praveca bitka. Kapetanu so prihiteli na pomoč bližnji sosedje in posrečilo se jim je, da so roparje pogнали v beg. Navzlic temu pa so roparji odnesli več oileke, perila in drošine. Kasneje je toplo zasledovala orožniška patrolja in je bil nje vodja Bećir Mustafa-Buljak iz Okučina v boju z orožniki ubit.

Račun damskega krojača pred 5000 leti.

Pri zkopavanju razvalin babilonskega mesta Nipur v Mezopotamiji, so našli med drugimi predmeti na pločevinasto ploščo z dvema ročajema. Pri izbiranju besedila so tolmači na veliko začudenje dognali celotni račun nekega damskega krojača. Gotovo se tudi takrat dame niso prehitvale s plačevanjem oblek. Račun je naslovljen na plemenitaško kaldejsko damo v roke njene soproga, ki je moral plačati za tedanji čas ogromno vsoto denarja za 82 oblek in 12 plaščev. Obleke so bile parfimirane z mirro. Krojač je porabil sila mnogo trakov — vsaj tako si učenjaki razlagajo neko besedo, ki se često ponavlja. Dama iz leta 2800 pred K je bila še bolj razvajena kot najničemurnejša dama našega stoletja — kajti 82 oblek in 12 plaščev na leto je pač precejšnja zahteva.

Knjigarna "Glas Naroda"

Molitveniki:

Table listing prayer books: Duša popolna, Marija Varhinja, Rajski glasovi, Sveta Ura, etc.

ANGLEŠKI MOLITVENIKI:

Table listing English prayer books: Child's Prayerbook, Key of Heaven, Catholic Pocket Manual, Ave Maria, etc.

Poučne knjige:

Table listing educational books: Abecednik slovenski, Angleško-slovenski slovar, Angejska služba, etc.

Razne povesti in romani:

Table listing various stories and novels: Amerika in Amerikanci, Andrej Hofer, etc.

Table listing various books: Fra Diavolo, Golemi, Hrvatske, etc.

Table listing Slovenian writers: Slovenci pisatelji, Jos. Jurčič, etc.

Table listing various books: Vira Diavolo, Golemi, Hrvatske, etc.

Table listing various books: Vira Diavolo, Golemi, Hrvatske, etc.

Table listing various books: Vira Diavolo, Golemi, Hrvatske, etc.

Table listing various books: Vira Diavolo, Golemi, Hrvatske, etc.

Table listing various books: Vira Diavolo, Golemi, Hrvatske, etc.

Table listing various books: Vira Diavolo, Golemi, Hrvatske, etc.

Table listing various books: Robinson, Slovanska knjižnica, etc.

Table listing various books: Robinson, Slovanska knjižnica, etc.

Table listing various books: Robinson, Slovanska knjižnica, etc.

Table listing various books: Robinson, Slovanska knjižnica, etc.

Table listing various books: Robinson, Slovanska knjižnica, etc.

Table listing various books: Robinson, Slovanska knjižnica, etc.

Table listing various books: Robinson, Slovanska knjižnica, etc.

Table listing various books: Robinson, Slovanska knjižnica, etc.

Razglednice:

Table listing postcards: Zabavne, Različne, etc.

Table listing postcards: Zabavne, Različne, etc.

Table listing postcards: Zabavne, Različne, etc.

Table listing postcards: Zabavne, Različne, etc.

Table listing postcards: Zabavne, Različne, etc.

Table listing postcards: Zabavne, Različne, etc.

Table listing postcards: Zabavne, Različne, etc.

Table listing postcards: Zabavne, Različne, etc.

Kuplet. (Grum) —

Table listing lyrics: 1. Kranjske Sege in navade, etc.

Table listing lyrics: 1. Kranjske Sege in navade, etc.

Table listing lyrics: 1. Kranjske Sege in navade, etc.

Table listing lyrics: 1. Kranjske Sege in navade, etc.

Table listing lyrics: 1. Kranjske Sege in navade, etc.

Table listing lyrics: 1. Kranjske Sege in navade, etc.

Table listing lyrics: 1. Kranjske Sege in navade, etc.

Table listing lyrics: 1. Kranjske Sege in navade, etc.

Advertisement for 'GLAS NARODA' (Slovene Publishing Company) at 82 Cortlandt St., New York. Includes contact information and a note about ordering books.

